

PERŽVALGA.

— Iš Panevėžio kalėjimo, — kaip praneša „Kov. Tel.“, berželio 2 d. senojo stiliaus, 10 val. ryte, pabėgo trys areštantai: Petras Radulis, Jonas Ilčovič ir Kazimieras Jacekvyčia.

— Minsko mieste keli lenkai rengiasi prašyt valdžios pavelyt išleikinet Minske lenkišką dienraštį, vardu „Dzienik Minski“.

— Maskolijoje neseniai susitvėrė naujas revoliucijinis darbininkų sąjūdis ir pasivadino „Rossyiskij Osoboditelnij Sojuz“. Prie to sąjūdio gali prigulėt kiekviens revoliucionierius, trokštantis politiškos laisvės Maskolijai ir praktiškai išpildyti revoliucijos darbą. Nėra tai jokia partija, tik tai susitelkimas kovotojų už demokratišką, liaudinę Maskoliją. Ir kada tas tikslas bus atsiektas, „sąjūdis“ pabaigs savo veikimą, „uždėdamas ant organizuotos valstiečių milicijos globą liaudies atstovų ir reikalą saugojimo draugijos“.

— „Kova“ praneša, kad viena ypata nori žinoti, ar kas ne verčia veikalo: „Šiolaikinis socializmas“, parašyto Rev. Ch. H. Vail? Jeigu kas verčia, tai toji ypata esą norėtų pasidalinti tą darbą, kurį ji esanti jau beveik įpusėjusi.

— Ten-pat praneša, kad V. Dembskio knygos: „Kankintojai ir kankiniai už mokslą“, Maskolijos cenzura neperleido. Net redakcijoms pasiūstus egzempliorius sugrąžino atgal.

— „Kurjer Pol.“ paduoda žinią iš Vilniaus: „P. Vileišis gavo leidimą išleidinēt Vilniuje kitą lietuvišką gazetą „Lietuvos Ukininkas“, pašvęstą ukininkų reikalams. Bus tai sanvaitininkas, labai pigus, į sekmuį prekijuojantis, 2 rubliu 50 kap. ant metų“.

— Ten-pat praneša, kad Kaune buvęs lietuviškas skaitymas apie kolera.

— „Darbininkų Balso“ N5, pirmamjam straipsnyje, „Kokios yra dabartinės mokyklos ir kokios mums reikalingos“, — yra statomi šie reikalavimai, vardan kurių socialdemokratai kovos:

1. Visotinas, prispirtinas, dykas (veltus) mokymas, valgymas ir aprėdymas vaikų be skirtumo tikėjimo, lyties, tautos, kalbos ir luomos. (Valgydinimas ir aprėdymas dykas — tik panorėjus tėvams).

2. Mokyklas užlaiko izdas, o prižiūri visumenė per savo išrinktinius ir atima kokią nors valdžios valią ant mokyklų.

3. Mokyklos suteikia vaikams mokslą ir auklėja juos, todėl prašalinama visa, kas gali kelti vaidus dėl tikėjimo, politikos, tautystės.

4. Turi būti pristatyta užtektinas skaitlius pradedamųjų, vidutinių (gimnazijų), amatinųjų ir pagaliaus Lietuvos universitetas Vilniuje.

Tai tik grynai demokratiški reikalavimai, kokių vienok patys Lietuvos demokratai nestato — (žiūr. jų atsiš: „Lietuviai, neapsileiskime!“)

— Kretingos valsčius (Telšių pav. Kauno gub.) ir nusiuntė net pačiam carui „pavaldiniausių“ prašymą palengvinimų.

— „Vilniaus Žio.“ N143 yra straipsnis — „Ant kitų nėra ką atsidėti, reikia patiems pasirupinti“, kur tarp kito ko nurodyta, jog „Lenkuose lenkams leista mokyklose, valsčiuose ir kitose visuomenės įstaigos plačiau vartoti prigimtą kalbą, o Suvalkų gubernijos lietuviams lygiai su rusais 1) prisakpta vartoti visur rusų kalbą“.

Turbūt jau demokratiškie jie inteligentai susipras, kad bereikalo meldė ir net reikalo nuo valdžios *sulyginti* lietuvius su rusais...

— „Vil. Žinioms“ cenzura

1) Mūsų pabraukta. Red.

nepavelija atspauzdinti visas lietuvių peticijos. Buvusių peticijų kopijas redakcija turinti ir užprašo atsiųsti kopijas visų, kiek dar bus.

— „Kovos“ N8 (str. „Japonai linki mums gero“) dro J. Šliupo, vardan L.L.S. rašytas, laiškas, kurio originalas buvęs nusiūstas „Ambasadoriui Japonijos, Washington, D.C.“, drauge su atsišaukimu — „Tautiečiai ir Tautietės“. Laiške pasakyta: „mēs jus sveikiname su jūsų pasekmingais žingsniais karėje, ir mēs — lietuviai — viliames, kad jūs — japonai — įstengsite ne tik tai suglamžyt Maskolijos valdžią, bet prigelbėsite ir mums, kurie prie to pat siekinio spėndžiamies“.

Ant to dras J. Šliupas apturėjo šito turinio laišką iš Washingtono:

„Brangus Pone: —

Vardan ambasadoriaus (Takahiros) pranešu, kad jūsų laišką nuo 9 d. jaunio (birž.) priėmė ir ambasadorius išreiškia savo simpatiją jūsų prakilnam darbui jėskant liuosybės. Galime pasitikėti, kad išėiga dabartinių imtynių suteiks įtekmę, kuri paglamonės jūsų pastangas.

13 birž., 1905. E. K. Hoki, Sekr. legacijos“

Panašaus turinio laiškas buvęs nusiūstas ir Maskolijos ambasadoriui Washingtone, gr. Kasini. Bet nuo to nebuvo jokio atsakymo.

— Gegužės 7 d. Kurtuvėnų parapijos žmonės paminėjimui metinių sukaktuvių leidimui lietuviškos spaudos, pastatė ant Girnikų kalno kryžių (medinį). Kun. Tumas pasakė tenai pamokslą, bet ne bažnytinį, o tik „tautišką“, kuriame išsireiškė, kad „daug dar bus darbo padėti ir prakaito išlieti, kol „vasaros“ su jos vaisiais t. y. pilnos tautiškos laisvės sulauksime“. („V. Ž.“ N 141).

— „Ogniwo“ N 25, rašo iš Vilniaus: „Iš pasiskaidymo

koks užviešpatavo lietuviškoje redakcijoje „Vilniaus Žinių“ tarpe klerikališkai-taikiuoju jų redaktorium ir pirmžengiskaisiais bendradarbiais, menama, kad išaugs du demokratiški lietuviški laikraščiai — vienas inteligencijai, kits žmonėms (dla ludu).

— Garsi lenkų rašytoja Eliza Orzeškieinė (Orzeszkowa), rašydama apie „lenkų klausimą“ maskolišką dienraštį „Rus“, nerimoja, kad lenkų kalba sulyginta su kitoms kalboms: „graudu(!) ir dagi šiek tiek gėda(!) mums (lenkams) prisipažinti, kad lenkų kalba negali turėti pirmybės prieš kalbas lietuvių, latvių, totorių, gruzinų ir tt.“ Toliaus: mus skaudžiai užgauna, suteikiant mūsų kalbai vienodas tiesas su kalbomis latvių, totorių ir gruzinų“.

— Atkreipiam skaitytojų atyda ant korespondencijos iš Brocktono, — kuri, rodos, teisinga, — o kiekviens iš jos pamatys, kaip kartais tuli žmonės, net krikščioniškos doros mokintojai, primityviškai supranta dorą: „Jeigu socialistai sunaudos savo raštams aukas sudėtas revolincijos reikalams, tai bus nedora: jei mēs (konservatistai) sunaudosim jas savo raštams, tai bus dora“. Teip sako ir žmogvalgiai australiečiai: „Jei aš kitą suvalgyčiau, tai bus dora, jei kits mane suvalgys bus nedora“, — arba — „jei aš sau nusivesiu kitą pačią, bus dora, jei kits nusives, bus nedora“.

Užtikrinam aukautojus, jog socialistai geriau supranta dorą, ir nė cento nesisavins jūsų aukų ne jų reikalams paskirtų.

— Neišsitikėjimai po neišsitikėjimų! „Kova“ rašo, kad daugiau yra amerikiečių, jėskančių Europoje, kam galeėtų užsitikėti siunčiant ten aukas revoliucijos reikalams. O „Keleivis“ (N21) rašo, kad „Amerikos rev. Komitetas praneša, jog jie dar tokio komite-

to jieško, (Europoje) kuris... išduos atskaitas. Tai kas čia darosi, negalima suprasti. Jei gu Amerikos rev. kom. atranda „D. B.“ neatsakačiu priimti aukas, tai reikia pagarsinti priežastį.

Iš tikro, negalima suprasti, kas sėja tuos neišsitikėjimus. Vienok ant to visko reikia žiūrėti šaltai ir apsvarstyti, kuo galima, o kuo negalima išsitikėti. Iš savo pusės galime tik užtikrinti, kad kaip Revoliucijos Sel. p. Komitetas ir socialistai Amerikoje nepražudys aukų, taip, juo labiau, mūsų broliai europiečiai, — socialdemokratų, ar kiti revoliucionieriai — kurie eina pralieti savo kraują už visų laisvę, nepaglemš į savo kišianius mūsų aukų, — nepragers, nes jiems negirtuokliavimas ir ne linksmybės rūpi, kada eina mūsų tėvynės būdelį prigrindyt jo ir savo kraujuose! „Darbininkų Balso“ redakcija taip pat to nepadarys, nes jeigu nešibijo jai priduoti savo aukas svetimtaučiai šveicarai (žiūr. „Vienybe“ N26 „peržvalgoje“), tai ko mes turimą bijoti?

Daugiaus išsitikėjimo! Daugiaus aukų ir išsitikėjimo, kas myli savo tėvynę ir trokšta jai laisvės!

Isz Lietuvos.

Kazlų Ruda, Senapilės pav. Gudelių valsčiaus.

1905m. 9 dieną vasario, šių metų, iš Višakio Rudos į Budką (Gudelių vals.) tapo sumainyti žemsargiai. Žinoma, kaip vienas nenaudėlis, taip ir kiti; čia apie jų darbus nekalbėsiu. Bet Rudiškiams turbut ganėtinai įkyrėjo žemsargis Andriuškevyčius su savo nuožmiu biaurumu, nes jam gana puikias išleistuves pataisė. Keletas narsesnių ukininkų iš Rudos apskričio, pasiryžo palydėti savo ponulį, na ir palydėjo iki Kazlų-Rudai,

(žemukas, žinoma skaitė save už didelį „načelstvos“ tarną, ir gi pagrūmojo Rudiškiams išvažiuodamas). Sustojus ir žemukui užėjus į karčiamą, kad kas užvėlytų šmičkę, štai Rudiškiai su palydais, ir taip žemuką supūšė, kad net keletą sanvaičių gulėjo apvartomas. Tai yra puikus atmonijimas už biaurias šunystes, nes jis Rudoj gana atsižymėjo savo šnipinėjimais ir danešimais. Butų geistina, kad Rudiškiai taip ir pasitiktų žemuką Šimkų su tokiais pat pyragais, ba negeresnis ir Šimkus už A.

Teiposgi imkit pavyzdį ir Budkiniai nuo Rudiškių, kad žems. A. nespėtų nė pasveikti.

Briedukas.

Sausballių kaime, Vilkaviškio pavieto.

Pas ukininką Černaucką kunigas Žemaitis, kalėdojant, užėjo į grinčią rubliuką išnaudoti, pasilikęs rogėse šaudyklę, kurią papratęs visados važiotis. Užtrukus jam grinčioje, vaikai belakstydami užtiko rogėse šaudyklę ir pradėjo krapštyti; čia per nelaimę jie padilgino šaudyklę ir peršovė Černaucko bernuką, kuris buvo pastatytas arklų palaikyti, — vaikiną vos 21 metų, Šlekutį.

Čia kunigas Žemaitis išgirdęs šuvio trenksmą išbėga, žiūri — tarnas guli ant žemės, parkritęs ir kraujuos paplūdes, — skubiniai nuvažiavo į Pilviškius, idant spėt aprūpiti nelaimingą su išpažinčia, ir nelaimingas prakentęs 8-nias valandas, pasimirė. Tas aiškiai liudija kunigų ištvirkimą. Ir jau neįfirmas atsitikimas kun. Žemaičiui su šaudykle, vienoj vietoj ir taip bevažinėjant pats kun. Ž. paleido šuvį ir nunešė Čivincko arklio ausį, pakinkyto vežime tam, kur kn. Ž. važiojo.

Čia noriu priminti dar vieną atsitikimą buvusio Pilviškio se kun. Katiliaus. Kun. Ka-

tilius teiposgi mėgdavo bovotis su šaudykle. Teip vieną kartą pas ukininką Kriškėičiuną, kaime Nendrinų Atavo valčiais, kun. Katilius paleido šuvį kaip tik pro šoną Kriškėičiuno ir peršovė jam naujos sermėgos skverną.

Galų gale primenu apie tamsumą žmonių. Kad kunigas savo šventa šaudykle „eksportuoja“ dušeles į dangaus karalystę, tai dar žmonės jam dėkingi buna, kaip tai daro Černauckas, kurs nori uždengti, buk tai ne kunigo šaudyklė buvus, bet jo ar kito ten kokio kaimyno. Mat jau jeigu kunigas, tai jau jam valna ir žmones šaudyti. Rodos jau čia ir taip širdį sopa netekus tokio jauno vyro, o čia ukininkas ant savęs ir katorgą apsiima.

Briedukas.

(Žinios iš Lietuvos, patilpusios NN 26, 27 ir šiame num., yra atsiųstos mums per „Darb. Balso“ Redakciją. Red.)

Barzdai, Griškabudžio vals., Naumiesčio pav.

Barzdų kaimo mergina Dulskytė norėjo apsirrašyti savo tėvo ukę. Tėvas nebuvo ant „dano“, tai jo duktė negavo nuo vaito liudijimo ant pirkimo, be kaimiečių nutarimo (daleidimo).

Dulskytė iš valčiaus rašė ničios paėmė knygas ir nešėsi per kaimą, kad kaimiečiai pasirašytų, visi pasirašė tik vienas šaltysius Tamošaitis nesirašė iki ne užmokėjo 1 rublį. Ar negėda tokiam ukininkui nuo vargšės mergaitės beturtės pasilikti rublis, už plunksnos dasilytėjimą? Tai ką norėt kurie nemato žmonių vargingo padėjimo ir ne norėdami matyti žmonių darbininkų vargingo padėjimo dar vis skriaudžia.

Tinginyš.

Liet. Soc.-Dem. Partijos

Atsišaukimai.

Darbininkai visų šalių eikite išvien!
Ko nori lietuviai socialdemokratai!

Draugai darbininkai! Pla-

čiai pasklido po Lietuvą kalbos apie socialistus, arba socialdemokratų. Aplekė jos miestus ir kaimus, aplankė fabriku darbininkus, jau stojusius kovon su savo prispaudėjais, sukliudė darbininkus po sodžius ir dvarus. Šiandien vardą socialisto mini ir nuvargęs ukininkas, ir sostus ponas, ir tarnas caro valdžios, nutukęs iš kruvino mūsų vargo.

Daug gero ir pikto kraunama ant pečių tų „cicilikų“. Pasiklausykite vienok teisybės apie socialistus ne iš bohų ar tamsių žmonių šnekos, bet iš pačių lietuvių socialdemokratų.

Socialdemokratai mano, kad visi vargai kyla iš to, jog pinigams, kurių mūsų šalyje yra mažuma, priguli vienok dauguma turtų po miestus ir kaimus, o kartu su pinigais ir galybė. Ponai ir kapitalistai užvaldė žemę su visais jos turtais, suėmė dvarus, namus, pabirkus ir mašinas. Jeigu vienok pasiklausim, iš kur turtai atsirado, patirsim, kad jie iš darbininkų darbo išdygsta. Dvarponai ir pabirkantai pasisamdo darbininkus, moka jiems tiek, kad pusbadžiai galėtų pragyventi, už tai patiems dykaduoniams gana esti pinigų ne tik puikiai pragyventi, bet dar susipirkti naujas žemes ar dar didesnius pabirkus pasistatyti. Kaip ten pinigams nesiklotų, darbininkų likimas visur ir visada esti tas pats: jie dyki ateina ir dyki išėina, vis tiek, kiek laiko nedirbtų.

Toki surėdymą draugijos socialdemokratai mano neteisingu ir nori įvesti kitonišką tvarką, kame darbininkai patys naudotus pilnai vai-

siais savo darbo, o per tą galėtų gyventi žmoniškai ir turėtų iš ko visus savo reikalus socialiai aprūpinti. Kad tokį gyvenimą darbininkai apturėtų, socialdemokratams jau dabar mokina juos reikalauti per streikus iš darbo davėjų didesnės algos, trumpesnės darbo dienos ir kitokių darbui palengvinimų.

Tolimesnėje ateityje socialdemokratams mano reikalingu visas žemes ir miškus, pabirkus, magazinus ir rumus atimti iš jų savininkų. Atėmus, neišdalint tarp beturčių, kaip dažnai neišmanėlių sakoma yra, bet atiduoti visiems to krašto žmonėms, kad visi išvieno dirbtų ir kožnas darbininkas pilnai pats naudotus iš savo darbo. Tuokart pranyks ponai, bet nebus beturčių ir vargšų; darbininkai bus sotūs. Turtų lygybė duos žmonėms vienybę ir sutikimą. Visi galės mokslą įgyti. Pranyks prispaudimai, suktybės, vaidai. Naujame gyvenime atsinaujins patys žmonės ir liks bent per pus sveikesni kunu ir dvasia. Tai tokią tvarką, socializmu pavadintą, nori įvesti socialdemokratams, o mokslas tvirtina, kad taip turės tikrai būti.

Naujan gyveniman einant, socialdemokratams nevien tik pinigų, o ir sutinka sustojusių jiems skersai kelio. Darbininkams ir mažiuosius skriaudžia teip pat ir caro valdžia, tie činauninkai, kurie ir patys, kiek įgalėdami plėšia, vargina ir slėgina pavargusius ir dar draudžia jiems kelti kovą prieš turčius, nes neduoda rinktis, šnekėtis, liuosai rašyti, tverti draugoves, kelti streikus. Nepaklusnius gaudo, muša, sodina kalėjiman arba varo meškų šalin gyventų. Jeigu nuo caro bernų sunku patiems rusų darbininkams, mums, lietuviams iš jų dvigubas vargas; mus jie persekioja dar ir už tą, kad lietuviams esam ir katalikais. Taigi, draugai, dabar tokia tvarka pas mus užvesta, kad

tik caro valdžiai ir činauninkams dedas gerai mūsų krašte; jie vieni savo noru gali su mumis viską daryti. Nebloga ponams ir pabirkantams—pilni kišeniai duoda žmogui pilną laisvę net vargų viešpatystėje. Bloga tik beturčiams.

Tada ner ko stebėtis, kad caro valdžia nenori jokių atmainų, kad ji gaudo ir kankina socialistus, pramano ant jų nebutus daiktus, meluoja ir baido nuo jų darbo žmones. Ji bijos, kod socialistams nesukurstyti žmonių ir galo jos viešpatavimui nepadaryti.

Ne dyvai, kad caro valdžiai pritaria ponai, dažnai ir kunigai. Jie tarp savęs artimi sėbrai, nes visi sėdi ant sprando darbininkų, ir reikale neatsako padėti kits kitam.

Bet jūs, kaimo ir miestų darbininkai, pavargę ukininkai ir miestelėnai, jūs socialdemokratų laukit ateinant. Jie neša jums evangeliją naujo mokslo, kuris nukels dangaus karalystę ant žemės jeigu ne jums, tai bent jūsų vaikų vaikams. Socialistams parodys, kas jūsų priešai, pamokys ko reikalaut, kad pataisyti savo buvį, ką dirbti, kad priešus neveikti.

Žinoma norit žinot, ko socialdemokratams jau šiandien reikalauja.

Kad pasigerintų buvis darbininkų ir abelnai visų darbo žmonių Lietuvoje, lietuviams socialdemokratams reikalauja.

1. Kad visiems kaimo ir miestų darbininkams reiktų dirbti tik aštuonios valandos kas dien.

2. Kad būtų jiems padidinta alga.

3. Kad caro valdžia būtų išgriauta. Jos vieton turi but pastatyta žmonių valdžia.

4. Pirm negu naują valdžią taisyti, turi but visiems leista liuosai rinktis, kalbėtis, rašyti po laikraščius, tverti visokios draugovės, liuosai streikuoti.

5. Turi but tuojaus įvestas pačių žmonių įstatymas, pagal

kurio niekas niekeno negali be teismo paliepimo suimti ir iškrėsti. Neliečiama turi but ir pati trioba žmogaus.

6. Naują valdžią taisyti turi but leista visiems suaugusiems gyventojams Lietuvos, vyrams ir moterims, neskiriant tautos, tikėjimo ir turto.

7. Išdirbti naują surėdymą Lietuvos turi but pavesta žmonių atstovams, kuriuos mes patys išrinksim, balsuodami visi suaugę gyventojai Lietuvos, vyrai ir moteris, slapčiai, tiesiai ir lygiai pagal rinkėjų skaičiaus pasidalinę. Atstovai turi suvažiuoti Lietuvos, reikalus tartų Vilniaus miestan.

8. Vilniaus seime socialdemokratams reikalau:

- kad Lietuvai leista būtų pačiai savirankiškai rupintis savo reikalais;
- kad pačioj Lietuvoje mūsų krašto valdžia priguletų visur (valsčiuose, miestuose, pavieto rėdyne ir kitur) nuo pačių žmonių;
- kad ir mažiausios tautos, gyvenančios Lietuvoje, kaip žydai, lenkai, rusai persekiojamos pas mus nebutų ir lygiai su lietuviams gautų aprūpinimą savo kuno ir dvasios reikalų;
- kad Lietuva, namie vedama savo reikalus, kaip pati panorės, su kitomis tautomis, gyvenančiomis Rusų viešpatystėj, susidėtų vienon valstybėn, kaip lygi su lygiomis;
- kad Lietuvos valsčiams, pavietams, miestams leista būtų patiems savirankiškai rupintis savais reikalais;
- kad Vilniaus seimas išduotų įstatymus apginimui darbininkų nuo ponų skriaudimo;
- kad mūsų krašto valdžia užlaikytų tam tikrus žmones (inspektorius), išrinktus pačių darbininkų,

kurie žiurėtų, kad išduoti įstatymai tikrai ponų butų pildomi;

- kad pasenę, susirgę ar negalinti sau darbo rasti darbininkai gautų iš valdžios pinigų pragyventi;
- kad kariumenė butų panaikinta ir įvesta jos vieton milicija (kad visi ginklus turėtų, butų trumpai pamokyti, kaip ginklus vartoti ir reikale visi stotų savo krašto gintų).

Miesto ir kaimo darbininkai, ukininkai ir miestelėnai! Jau metas, kad tie reikalavimai gyveniman būtų įvesti. Dabar laikas griaut susilpnėjusią caro valdžią ir įkurti naują naujingą dėl mūsų tvarką. Visur reikia permains padaryt — valsčiuose, miestuose, suduose, kariumenėj, policijoj, mokykloje, mokesčiuose — visam surėdyne Lietuvos.

Taigi meskim nuo savęs jungą caro vergijos ir iškovokime sau Lietuvą, valdomą pačių mūsų krašto žmonių.

Mēs, lietuviams socialdemokratams, busime kartu su jums; mes einam pas jus su pamokslais, su lapeliais ir patarimais, kaip ir ką turite dirbti. Tik patikit mus, kaip savo draugus, apginkit reikale nuo caro tarnų, padėkit kuo kas gali, pinigais, žmonėmis, ginklais. Tuokart išvien stosim kovon ir višų ant svieta skriaudėjų paimsim.

Vardan geresnės ateities visų darbo žmonių, vardan valdomos pačių žmonių Lietuvos susipraskim ir kilkim prieš caro valdžią!

Central. Komitetas Lietuvių Social-Demokratų Partijos.
(Atsiųsta iš „Darb. Balso“ Red.)

Glasgow, Škotijoje.

Cia yra keletas tokių lietuvių, kurie taip labai išsimokinę suktybės ir skriaudimo tamsių lietuvių, kad net šlykštu

ziuret ir negalima suprasti, iš kur jie tai išmoko.

Keli toki gudruoliai užsima- nę ir sutvėrę neva tokią draugystę, bet tos draugystės pel- ras, kaip matyt, eina vien tik į tų apsuksimų kišenių. Į tą draugystę prisirašę apie 30 są- narių; daugiausiai toki, ką nieko nesupranta — tamsūs lietuviai. Mokestis — 1 šilingas ant są- vitės. Tuos pinigus paima draugystės sutvertojas, L., ir padaro kas subatos vakarą šo- kį, paėmęs sakę už 7 šil. Mu- zikantai pasidaro iš jų pačių: viens gremžia ant smuikos, antras taso armoniką, o kvaili s nariai, užmokėję po šilingą, taip pat pasigėrę.

Turbūt tie lietuviai visai ne- nepažįsta lietuviškų laikraščių ir knygelių, nes nemoka tau- tikai darbuotis.

Pereitais metais buvo susi- tvėrus apšvietos („Šviesos“? Red.) draugystė, ale vis iš tų pačių gudruolių, ir buvo ma- tyt, kaip jie vagia viens nuo kito ir skriaudžia tuos, ką ne- gali suprast apie tokius reika- lus. Sąnarių buvo apščiai. Pinigų susidėjo keletas svarų, tik nieks nežinojo, kam tenka tie pinigai. Pinigus valdė A. M. Ant galo, kada sąnariai pa- matė, kad jų gaspadorius visai negerai elgiasi, tai kiek galėjo atsiimti pinigų — atsiėmė ir padavė ant rankų p. J. B., ku- ras ir ne kitaip su jais elgiasi.

Kaikurie sąnariai, matyda- ni tokią netvarką, atsimetė, o gaspadorius su draugystės pi- nigais ir šiandien sėdi namie ir negalima jo išvadīt ant su- sirinkimų; nė knygų neparodo.

Toki lietuviai su savo dar- bais tik užkerta kelią geroms draugystėms platintis. Čia yra T.M.D. kuopa iš 7 sąn., ir dau- gliau nieks nenor prie jos pri- sidėt, — mat mislija, kad ir T.M.D. tokia nedora.

Viskų matės.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Revoliucija Maskolijoje.

Laivo „kriaz Potemkin“ vy- resnybė buvo išsiuntinęs į visas valstybas notas, su pada- vadijimais, kad jie nėra dezer- tieriais, bet stojančiais į karę su Maskolijos valdžia, ir kad kitų šalių laivus neklindysią. Priplaukiant Potemkinui prie Rumunijos krašto, žmonės su džiaugsmu sveikino sukilėlius. Bet valdžia neįsileido į uostą ir iš tolo liepė šaut į laivą. Paga- liaus laivai maisto pristigo ir dabar pasidavė. Vieni sugajžo į Maskoliją, teisinosi, kad ne kalti, nes buvo priversti. Kiti sukilėliai susiderėjo su Rumu- nijos valdžia, kad ta jų neiš- duotų.

Peterburge streikuojančius darbininkus, kurie susigrumė su policija, pradėjusia juos a- reštuot, užpuolė kazokai; ir jau žinoma, kaip jie apsieina. Darant mobilizaciją iš „lietu- viško“ pulko, kareiviai paskir- ti į Mandžuriją pasipriešino. Valdžiai paliepus kitiems ka- reiviams į juos šaut ir tie ne- paklausė; tik kazokai pašaukti užpuolė savaip ir 14 kareivių tapo užmušta. Tas pats atsitiko irsu trečiuoju gvardijos pulku. Nežinia, ar tas telegrafo prane- šimas teisingas, nes neaiškiai pasakytas tik rodosi, kad taip atsitiko Lenkijoje. Varšava ir Lodzius tepanašus į save; eina ten nuolat karė darbininkų su valdžia. Lodziuje pramonė be- veik sustojė dėl kryžio, karės pagimdyto darbai ir uždariai sumažėjo darbininkams badas ir prispaudimas liko, užtai ei- na ant smert. Panašiai dedasi ir visoj Maskolijoje. Kaskartas žmonių padėjimas eina blogyn ir jie narsiai kyla prieš pri- spaudėjus ir skriaudėjus: re- voliucija jau neišvengtina, ji nenusilpės, nes valdžia kas- kart vis aršiau apsieina; vieton nusileist, ji atima, ką davė, pa- veizdan, tikejimo „liuositybę“

vel pradėjo siaurėti; o apie ki- tokias liuositybes, — tik kalba, žada, bet tuo tarpu tik kardu ir kulka viską užganėdina...

Rytų Lietuvoje ir priebalt- mario krašte kaimiečių ermy- deriai da vis nesiliauja. Kariš- kas laivynas ant Baltmario teipgi nerimsta prieš valdžią. Liepojuj atsitinka tankūs dar- bininkų susirėmimai su polici- ja. Panašiai ir Vilniuj, paga- liaus ir Kaune. Lietuva jau ir labiaus kruta!

Makedonijoje buvo tenykš- čių tautų atstovų konferencija, apie pakėlimą tikros revoliuci- jos prieš turkų valdžią. Balka- no tautų santarmės komitetas, kuris turi savo sodybą Londone atsiuntė savo delegatą.

Juodkalnis. Apie 1000 tur- kų užpuolė du parubežinius kaimus. Valdžia pareikalavo nuo Turkijos, kad dabotų savo pavaldinius. Turkų vaiskas ne- gali suvaldyt.

KARĖ.

Maskolijos su Japonija.

Japonų laivynas, kaip jau žinoma, galutinai sudaužė ma- skolių laivyną. Taigi dabar laivynas, neturėdamas ką veik- ti, užpuolė ant Sahalino salos; maskolių armija neįstengė jų atmušti, ir pėtnyčioj jureiviai išlipo ant kranto, subatoj ap- ėmė Korsakovsko miestą, kurį maskoliai pasitraukdami užde- gė. Pasitraukę 22 myles į žie- mius, jie pradėjo eit prieš ja- ponus, bet šie atsikirto nieko neprakišdami. Japonai paėmė 4 armotas ir daugybę amūni- cijos.

Taigi dabar japonai jau į- zengė į Maskolijos žemę (ikšiol karė ėjo tik Kinų žemėj, Man- džurijoje). Dėlto maskoliai sa- ko, kad dabar karė vadysis ne kolonijinė, bet „tautiška“. Kaip vadys, ne vadys, o Mas- kolijos valdžiai riestai; jau ti- kraį gali sakyt: pralaimėjo ir neišlaimės. Dėlto stengiasi per-

kalbėt Japoniją, kad sustab- dyt kariavimą ir tuo tarpu ra- miai vesti tarybas apie santai- ką. Japonija vienok ant to ne- sutinka, kolei Maskolija ne- pripažysianti formališkai jos reikalavimų.

Isz Amerikos.

Karė „maskolių su japonais“.

Amerikojo da vis nesiliauja karė maskolių su japonais.

Brooklyne, N. Y., buvo ma- skoliškos vestuvės, kurių puo- toje dalyvavo ir lenkai ir lie- tuviai. Įkaitus besilinksminant ėmė ginčytis dėl karės, masko- liai stojo už maskolius, lenkai ir lietuviai — už japonus. Susi- mušė. Policijantai, lyg Rooze- veltas, šoko taikyt, bet du iš jų patys tapo sužeisti. Masko- liai „laimėjo“. „Japonų“ yra 12 sužeistų; guli ligonbutyj.

Piknikai.

4 liepos Plymouth, Pa., bu- vo 5 piknikai: 1 — lietuvių (tri- jų dr-šių), 2 — lenkų (nepri- klausančių ir „rymiečių“), 1 — slovakų ir 1 — airių. Lietuviai, gali sakyt, nesipešė, jei nero- kuot bobos su diedu, kuriūdu kumščio kavosi, ir šep kelių nesusipratimų. Ant rytojaus beardant lenkų („rymiečių“) platformą, rado po ja vaikutį, nevisai mažą, kurs da negreit atsišaukė. Mat per piknikus visados buva koki nors lebetai.

Valdininkiškos suktybės.

Triobų statymo inspektorius M. Dunn, Milwaukee, Wis., likosi nuspręstas kalėjiman ant pusantrų metų, už visokias šelmystes, paslapčius perkup- čiavimus savo valdyboje.

Naujas

sekretorius.

Prez. Roozeveltas į vietą mi- rusio valstybinio sekretoriaus Hay'o pavadino E. Root. Root pirmiaus buvo karės ministe- riu, paskui atsisakė ir buvo koliaik visai prasišalęs nuo viešo gyvenimo. Laikraščiai spėja, kad jis priimdamas tą

urėdą, mislijas toliaus pastoti kandidatu ant prezidento.

P a p r a s t a s a n g l i a k a s i ū m y r i s .

Uniontown, Pa., kasyklos Searight įgriuvo keliose vietose ir 5 darbininkai tapo užmušti, 4 labai sužeisti. Griuvimas įvykęs per eksploziją.

P i l n o s g r a b ė s a l a u s .

Xenia, Ohio. Užėjus akėžios kolektoriui į bravorą Brinkle & Reading, savininkai to bravoro, vietoj užmokėt akėžę išliejo alų laukan. Iš tos priežasties bravoras ir subankrutijas.

M i l i j a r d i e r i a u s d o v a n a .

New Yorke mokyklų departamentas gavo nuo Johno Rockefellerio \$10,000,000, kaip dovana augštesnėms mokslų steigoms Amerikoje. Jis jau 1902 m. tam tikslui paaukavo \$1,000,000. Mat milijonieriai nesigaili šelpti augštasias mokyklas, nes tada josios pakliuva į jų rankas ir, dėlto, kaip jiems naudinga taip turi būti išguldomas mokslas. Musų dienų mokyklos — tai buržujų ir kapitalo išpažintojų peryklos.

B a i s i a u d r a .

Pereitą ketvergą valstyboje Texas buvo baisi vētra — uraganas, nuo kurio pražuvo per 100 žmonių, iš laukų iššluota javai, medžiai ir kaimenės. Žuvo keli šimtai gyvulių. Daug namų išgriauta. Kaikuriuose aplinkose krito ledai, didumo kaip vištos kiaušiniai. Uraganas tęsėsi daugiau kaip pusę valandos.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Brockton, Mass. Prasidėjus rinkimui aukų revoliucijos reikalams maž daug visose lietuviškose kolonijose visose Suvienytose Valstybose, Brocktoniečiai net sutvėrė iš pradžių kuopelę daryti pagalbą laisvės kovotojams, ir taip susirinko aukų arti \$200. Buvo paskir-

tas Komitetas iš 12 vyrų, kurie pasirupintų priduoti tas aukas laisvės kovotojams. Ilgainiu tarpe komiteto prasidėjo kitokios nuomonės su visokiais nuožvelgiais ir partijškumais, ir taip likosi nekuri baimės apinti dėlei Šliupo, Dembskio, Širvydo ir abelnai socialistų, — tas darėsi intrigomis kun. M. Pežos, ir kun. Žilinsko, — emė rupintis ne tik Brocktoniečių, bet ir visas Massichusetto Valstybos lietuvių sudėtoms aukoms revoliucijos reikalams, kad tik josios nepatektų į minėtų rankas ir nesunaudotų ant platinimo socializmo, arba, kaip jie sako, bedievystės, tas nesutikimas traukėsi daugiau per du mėnesiu su tomis aukomis. Vieni mąstė tuos pinigus pavesiti konkursui, parašymui geriausios istorijos, geografijos, matematikos, o kitų mieris — vien tik ant laisvės kovotojų. Tarp tų priežasčių negalėjo susitaikyti ir turėjo išleisti atsišaukimus į aukavusius susirinkti ant 2 d. liepos dėl apsvarstymo, ant ko dėta auka turi nueiti. Taip tai ant susirinkimo buvo visokių manymų ir aiškinimų iš abiejų pusių su didžiu karštumu. Vieni stengėsi, nurodydami revoliucijos laiką, kad tie pinigai būtų apversti vien tik revoliucijos reikalams, kiti nurodinėjo paskirti viską konkursui, o paskui atspaudinti knygą, kuri bus geriau tinkama pagal keturių kunigų cenzurą. Niekaip negalėjo susilaikyti ant vienos nuomonės, kaip tik skirti pusiau: vieną dalį revoliucijai, kitą konkursui. Ir tai dar dalį revoliucijos reikalams paskirtą, nedaleido siųsti pas kasierių Dr. Šliupą, — verčiau, esą, siųsti į „Darbininkų Balsą“. Taigi tokiu būdu Brocktono lietuviai pasiuntė \$104, o kitus (\$100) kaip girdėti komitetas susilaikė paskirti tam, kurs ant konkurso parašys geresnį originalą geografijos. *Auk-davis.*

Easton, Pa. Man, vargdienio vargą bevargstant ir geresnio duonos kąsnio bejiškant, pateko apieisti didį New Yorką ir atkeliauti į Easton, Pa. Pristojau dirbti prie aksomo, ir čionai užtikau savo senovės draugą, Antaną Anckaitį; per jį aš greitai pažinau ir daugiau lietuvių. Man pasidabojo, kad tarp čionykščių lietuvių nėra didelių girtuokliavimų. Lietuvių yra 6 šeimynos ir apie 60 pavienių, o su aplinkiniais bus ir daugiau. Daugumas: — neseniai atvykę iš tėvynės, kur cariška valdžia būtų iš jų padarius galvažudžius, būtų išvarius šaudyti kitus tokius — jau, kaip ir jie patys, darbininkus... Tik nelaimė, kad tarp jų mažai yra apsišvietusių ir suprantančių, kas yra turėjus ir kas yra vargdienis ir koks yra vargdienio velukas (vėliava).

Iki šio laiko čia atėjo 2 egz. „Keleivio“, 2 — „Saulės“ ir 1 — „Vienybės“, — taigi skaitymu laikraščių visai mažai kas užsiima, bet turime viltį, kad mes imsime daugiau rūpintis skaitymu laikraščių ir knygų ir visais mūsų reikalais. Čia nėra biznierių lietuvių, kaip tik viens lietuviškas žydėlis. Viens lietuvis turi 3 namelius, kits — vieną. Draugysčių jokių nėra.

J. B. Jusaitis.

New Haven, Conn. Kaip kitos tautos turi savo visokias organizacijas, kaip tautiškas taip ir darbinikiškas, su mieriu kovoti dėl pagerinimo savo buvio, taip ir lietuviai jungėsi į kuopas ir visokias organizacijas ir stoja į eiles kovojančių dėl pagerinimo savo buvio. Ir New Haveno lietuviai nėra pasilikę toli nuo kitų lietuviškų kolonijų. 18 berzbužė sušauktas nepaprastas susirinkimas ant kalno East Rock ir tapo sutverta L.S.P.A. kuopa iš 21 sąnario. Draugo Rutkaus atsilankymas pas mus

nepasiliko be naudos, nes pasėjo tarp mūsų karštesnį darbavimąsi dėl žmonijos labo.

Sekretorius.

Susivienijimo L. A. reikalai.

Kas link provos Susivienijimo L. A. su Susivienijimu L. R. K. A. pranešam visoms guodotinoms S.L.A. kuopoms ir abelnam Susivienijimui L. A., idant prova, kuri tapo pavesta per 20 seimą komitetui dėl užbaigimo, tai yra, sugadinti pagal abiejų pusių susitaikymą, o jei ugdados neįvyktų tad varyt provą toliaus. Taigi šiam atvejių, buvom sutarę su nekuriomis iš komiteto S.L.R.K. sušaukt komitetus iš abiejų pusių ant 12 liepos ir pradėt tarybas, bet tikusis progai prezidentui S.L.R.K. kun. Kudirkai išvažiuot į Europą 1 liepos, kuris yra vienas iš svarbiausių anos pusės komiteto sąnarių, tokiam atvejių provos komitetų susivaziavimas tapo nukeltas iki pargryžimui kun. Kudirkos, kuris žadėjęs už penkių sanvaičių sugrįžti atgal į S. Valstijas. Taigi tiek tegalim pranešti draugams, apie provos dalykus, bet prizadam pildyt savo užduotį, kurią mums suteikė 20 seimas, ir kaip greitai sugrįš kun. Kudirka, taip greitai bandysime užbaigt provos reikalą vienaip ar kitaip, t. y. susigadyt ar varyt provą toliaus.

Su guodone

M. Valentinavicius,

P. Paseckas.

Reikalai

„Tėvynės Mgl. Draugystės“.

Waterbury, Conn. 16 berzelio T.M.D. 9 ta kuopa laikė nepaprastą susirinkimą. Pagal įnešimą prezidento, nutarimai buvo šieki:

1) Carterį išimti konogreiciause ir kasierių pastatyt po kaucija.

2) Išleidimą atsišaukimų mūsų kuopa atrado už nereikalingą, kadangi Socijal-Demokratų partija tuom užsiima.

3) Už išleidimą kalendorių Centrališkam Komitetui paaukėjimą, kadangi be kuopų nutarimo tai padarė.

Kuopos knygos antrašas:
Mr. J. Daugela
1 James Place
Waterbury, Conn.

Kasos stovis.

Iplaukiamai:

Pagal „V-bės“ N23 likosi \$1197,44
Iš Scotland Monssend per J. Pranskevičią du kartu siūsta — iš viso —
25 sil. — \$6,14
Scotland Glasgow, nauja kuopa
per P. Brundza 17 sil. 6 p. 4 26
East Creek, Pa. per Rudzevičią 1,80
A. Miliuskas Bluefiel 1, W. Va. 60
So. Chicago, Ill. k. pe. B. Jasiulis 4,80
Thorp, Wis. k. per F. Mikolainis 2,40
Pribuvimo \$1217,44

Išmokėjimai:

S. Mlek. A. Miliusko čekio 10
Stempas 38
A. Ramanauskui mokslaeiviui 25,00
Mokslaeivių fondui „Austros“ draug.
kas. Dr. J. Szliupui 26,39
J. J. Paukščiui už spaudą 4500 egz.
„Karė Ponų su Burais“ 178,00
Už „Vienybę“ siunčiančią į Japoniją
nelaisviams 2,25

Išdavimo \$232,12
Pribuvimo \$1217,44
Išdavimo \$232,12

Lieka \$985,32

Edin. T.M.D. J. Naujokas.

Biskelių atidos!

T.M.D. prez. Paltanavyčia, N24 „Vienybes“, apreiškia, jog jis rangias iš visų lietuviškų partijų programų pagaminti vieną pagal kurį turėsią lietuviški elementai, elgtis kas pasirodysia netinkančiu, tai bus išmesta. Bet kodėl nepasakė, jog to programo autorius bus kun. Žilinskas, kaip rašė, savo aplinkraštyje į Cent. K. t. Sekr. A. Ramanauskas nepasitiki, jog kunigas nevienpusiškai parašytų tokį programą, ir vietoj ant spaudos išmesti pinigų, geriausia, kad apsižiūrėti.

Aš tokio programo atlikimą ne prezidentui, ne izdininkui nepatikiu, — nes pernai buvo pavesta prezidentui, kaip jis prisizadėjo, parengti kalendorius; rodo, tikėdams, jog apie kalendorius eina, kuriuos lietuviai ir tėvynė papratę greitai ir pritariau; vėliau T.M.D. kaštais likosi atspausinti, bet kas iš jų? Bravarninkai, grosėrninkai ir visoki agentai — daug puikesniais kalendoriais — jei tik priimsienas aplipina, ne tokiais, kokius parengė prezidentas. Su programu visai panašiai gali išeiti.

Kaslink kun. Žilinsko, jis geras kunigas, bet tik gali kunigams programą parengti — kaip kun. Kaulakis pragaro dogma, aš išgrįsti — o jūg netik kunigai, bet ir vyskupai parlamentuose sėdėjo ir programus rašė per 500 metų lietuviams, ar tai iš naujo lenčiugus jau reikia kaltis? Ponai arbitrai iš kalno pasako, kas netiks, tai išmesia — žinomas dalykas, kad kaip visi, teip ir kunigas Žilinskas socialistus ir laisvamanus gatavi šaukšte prigrindyti, tai jų ir programai liksis išmesti. Ir kadangi Rymionų lietuvių ir Sus. L. A. programų apie laisvą Lietuvą nėra, o anie bus atmesti tai koks tenais gali išeiti suvienijimas programų?

Bet man matosi, jog žmonais yra lošiama mikli komedija, nes Laisvamanių Sus. savo reikalavimus pastatė; Socijalistų Partija nors iš Amerikos lietuvių noseiniai susitvėrė, bet stropiai darbuojasi, net išrinko atsakančius vyrus, kurie tam tikrą programą parengs, lygei draugaujant su Lietuvos Socijal-demokratais — na, ir visas lietuviškas proletariškas vežimas bus tikrose vėžėse; o kad menkai suprantantiems supainiot pėdas, tai kunigai, per Paltanavyčią ir Žilinską, numegs rezgines su kurioms

mėgis klaidyt po krumus šuntakiais. Rodo aš kalbėjau su plačiai patyrusiais socialistais ir tėvynainiais, jie sako, jog tai tuščias barškėjimas, — ir ant kurio neverta atkreipti atida. Vienok, kad kasoje T. M. D. pinigų yra ir gana lengvai tokie niekniekiai gali but atspaudinti, o kad pinigai sudėti visuomenės, tai tik daileisti spauzdint ir mesti į šašlavyną grynus pinigus.

Ant tokios papėdės aš ir priešinausi duot parašą, kad kun. Žilinskas tokį programą rašytų ir tt. P. prez. net su pasivykėjimu peikia mano pažvalgą, — ir paskutiniam nupeikime, — liepia, kad už draugystės pinigus užstatyčia kauciją. — Kaucija geras dalykas, bet kad pats prezidentas sulaužė pirmutinius nutarimus draugystės ir šimet sutraukė, kad rinkti visą Centrališką Komitetą; iki rinkimui likosi vos pora mėnesių — ir klausimas ant kiek laiko tą kauciją t. y. „bondsą“ statyt, nes po rinkimui ir vėl bus reikalingas „bondsas“; tad du kart mokėt pinigų ir tik per sauališką „aš“ netėmijant į bėgį draugystės reikalų ir laužant nutarimus.

Dar apie čarterio, kurio reikalauja p. prezidentas. Jeigu administratyviškai pačios draugystės vidurys bus atbulai vedamas, tai tas čarteris tiek naudos atneš, kaip ir atspaudintas T. M. D. sieninis kalendorius: nes už kokios nors, ir kryžiavai čarteriuotos, draugystės pinigus tai tik „bondsas“ atsako, o kiti visi išvažiojimai bepamatiški. — Vienok, kad ir imt čarterį kamgi Bostone mokėt nuo 25 iki 40 dol., kad tokį pat čarterį New Jersey valstijoje tik už 13 dol. galima gauti. Laisvamanių Sus. ne dėlto ėmė čarterį, kad turėt, bet dėlto, kad kaip kitur teip ir pereitą žiemą Trentone laisvamaniai buvo parengę prakalbas, tai peklos pro-

gramų rašytojas kun. Kaulakis nukakęs tenais su pagelba policijos sustabde, ir tik galėjo teip padaryt, kad tie neturėjo čarterio. — Už tai prie išsidalinimo knygelės „Kaimiečių kovos su ponais“, kuopos teiksites apsvarstyti paminėtus reikalus.

T.M.D. Izd. J. Naujokas.

Garbingoji Redakcija!

„Vienybėje Liet.“ N.17 tapo patalpyta kelios ištraukos iš „Varpo“ N.1-2, butent iš Dr. Rutos (Krokuvoje) atsiliepimo.

Garbingoji Redakcija trumpai paduodama savo nuomonę regis nelabai apsidairė, pavadinusi „Rutą“ socialistų priešininke. „Šaltai“ žiūrėti į kokius nors visumenės apsi-reiškimus, tai dar nereiskia — buti to apsi-reiškimio priešiniku. Jeigu „Ruta“ prigulėtų prie kokios partijos, arba pati iš savęs būtų sutvėrusi partiją, tuomet sakiny „šaltai žiūrėti“ — neturėtų reikšmės Draugovės lupose, nes budama „partija“ negalėtų „šaltai“ žiūrėti į kitų partijų darbus, priešingus arba tik nesutinkačius su josios tikslu. Buti „partija“ — tai reiskia pripazinti darbais, jog tiktai josios vartojamieji irankiai tėra išganingi ir vartotini pasiekimui laimės, ir jog kitų partijų irankiai yra arba visai pragaištingi, arba neturį gyvavimo pamato. „Partija“ sau tik pripazindama gyvavimo tiesas (žinoma racionališkas), visus savo darbus remia ant agitacijos. Tas reiskia, jog „partija“ visomis spēkomis stengiasi kuogreičiausiai pergyventi savo gadynę, kuogreičiausiai pasiekti savo tikslą. Pasiekusi tikslą „partija“ nustoja gyvavus. Teip suprato „partijos“ „Rutos“ atsiliepimo autoriai „Rutą“ apsirinko sau žiūrėtojaus rolę. Jos tikslas yra — pazinti lietuvių tautos istoriją

iš istorijos visos žmonijos atžvilgio, surinkti *visa, kas Lietuvių tautos lyg šiol pergyven-ta* (man rodos nėra reikalo čia plačiau aiškinti kas suprastina po žodžiu „visa“). Iš to matome „Rutos“ tikslą tol gyvuosiant, kol gyvuos Lietuvių tauta, o gal ir toliaus. Antra — „Rutos“ vartojamieji įrankiai, kaip nurodo įstatai, yra grynai kultūriški — moksliški — amžiu. Trečia — atsiliepimo žodžiai: — „nestatome save augščiau visos lietuviškos inteligentijos... nenorime būti tautos vadovais arba mokytojais... tiktai patarėjais... Gerbiame tautos gaminamąją galę“... aiškiai nurodo, jog „Ruta“ išsižadanti agitacijos, nenorinti tautai užkarti savo valios, nurodydama kokiais keliais turėtų ji eiti, gerbenti tiktai tą, ką tauta turi, ir kas nėra vėjo atnešta, trokštanti, kad tą turta pažintų, išlavintų, ištobulintų kuo plačiausiai, vienbalsiai (pati tauta) „užtrauktų giesmę ir atsakančiai atkirstų tiems, kurie daro jai neteisybę“, t. y. tiems kurie griaua tą, ką tauta turi brangiausio ir švenčiausio ir nori ją apvilkti svetimais rubais, ar tai būtų laikantieji save Lietuvos prieteliais ar net savieji.

Teip suprastama savo tikslą ir įrankius, pagal šiandienykščio supratimo apie partijas ir kultūrą, „Ruta“ regis turi tiesą vadinti save bepartvyiška ir vengti kovos ir politikavimo visumeniškame gyvenime.

Viliuos Garb. Redakcija ne atsisakysianti patalpinti tuos kelius paaiškinimus savo laikraščio skiltyse vardan Teisybės, kurią jug visi mylime ir gerbiame. Su tikra pagarba
Adomas Varnas.

Nuo Redakcijos. Visai ne už tai pavadinome „Ruta“ socialistų priešininke, kad ji „šaltai žiūrės į kokius nors visumenės apsišėkimus“, — kaip

mūsų garbingasis oponentas mano, — tik už tai, kad ji, savo atiliepime, socializmą pavadino... „žandarmu“! Įsekimui: — „šaltai žiūrėsime į darbus tų brolių Lietuvių, kurie tautos alkį nori prašalinti svetimojo truso duosnumu, o troškimą — *mėšlais miestiškosios civilizacijos, parentos ant žandarmo-socializmo*“.

Toks, didelis aršus, paniekinimas socializmo mums pasirodė visai ne „šaltai žiūrėjimu“, tik išsiveržimu tikrų širdies jausmų, žadinančių kovoti prieš nepatinkamą apsišėkimą — socializmą ir socialistus. O kadangi socialistų partija yra politiška, tai ir kovojantieji ar besirengianti kovoti su ja negali paslėpti savo politiškai-partvyiškos varsos, ką ir nurodėme ant „Rutos“.

Toliaus. „Žandarmas“ per daug lietuviams yra žinomas iš blogiausios pusės, ir kas dabar nekovoja prieš „žandarmą-depotizmą“, kuris teip „šaltai“, be jokios meilės, nori „tautos alkį“ prašalinti kulkoms, na-gaikoms, kalėjimais ir šaltu Sibiru, o „troškimą“ — maskolyste ir pravoslavija?

Juk ir pati „Ruta“ proponuoja tautai „atsakančiai atkirsti“ savo nevidonams, kurie nori ją „apvilkti svetimais rubais“. Pagaliaus, visos ne politiškos draugovės (pvz., daktarų, inžinierių, advokatų ir k.), Maskolijoje, tampa ant tulo laiko politiškoms, pakeldamos protestus prieš žandarinę valdžią ir reikalaujamos politiškos laisvės. Tas parodo, kaip yra sunku būti ne „politikomanu“.

Taigi iš to visko matyt, kad mes „apsidairėm“, pavadinę „R-tą“ socialistų priešininke ir ne bepartvyiška.

Bet tas pavadinimas gali būti neteisingu, o tą pamatysime ateityje iš „R-tos“ darbų, ne iš žodžių, nes žodžiai visai gali but suprantami ir su laiku gali gauti kitą prasmę. Gal

„Ruta“, kaip moksliška draugovė, turi ant mislių vien nau-dą iš „mėšlų“ (ką, pagaliaus, ir kiekviens ukininkas žino), o žodį „žandarmas“ — gal nukėlė į ateitį, kada jis, — jei tik užsiliks draugijoje, politiškai ir ekonomiškai išsiliuosavusioje, neteks tos biaurios prasmės, kokią turi šiandien.

Kas yra Laisvė?

Žodis „laisvė“, tai yra vienas iš seniausių žodžių, kurie pradėjo lankstyti žmonijos tarpe. Sakau, žmonijos tarpe, teip, aš žinau, kad klystu teip sakydamas. Nes įspudis ir atjautimas laisvės yra netiktai tarpe nelaimingų, varguose ir ašarose paskendusiu sunų ir dukterų žmogaus; bet ir tarpe visų sutvėrimų gyvų ir negyvų.

Tėmykime, o persitikrįsime. Žolelė pridengta velėna nugelsta, išnyksta. Paukštelis pagautas į rankas neprieteliaus plesdena savo mažais sparneliais ir išduoda gaudų ir liudną balselį, rodos, šaukdamas: „leisk! leisk!“ Avinėlis, rodos, gana didelę turi kantrybę ir tykumą, o ir tas kada yra pagautas į rankas mėsininko, spardosi ir bliuana, rodos šaukdamas: „le-e-e-isk“. O žmogus! Žmogus, kuris yra karalius ant šios pasaulės, kuris turi „valną valią“ iš savo prigimimo, kuris turi protą ištobulintą, sąžinės atjautiną, gailestį ir širdies skaudėjimą, — žmogus dar daugiau atjautia prispaudimą ir už laisvę kovojimo reikalingumą. Kūdikelis, kada jam įskausta sąnariukai nuo suvaržymo per netikusią ir tamsią motiną, išduoda gaudų verksmą, šaukdamas prie laisvės. Nelaimingas vyras susituokęs su mažai kam tikusia mergina liudnai atsidusta, matydamas, kad jau jo akys yra užrištos ant amžių. Nelaimingos moterys, kurių daugiausia ir yra, — gailės ašaras lieja ir gaudžiai verkia,

kada yra spardoma arba skaldoma per žandus nuo savo puspročio, degtine pasmirdu-sio ir jokios doros, nė meilės nesuprantančio, vyro.

Taigi tukstančius pravedimų galėčia parodyt kaip iš negyvo svieto, teip iš gyvo, kaip iš asabiško žmogaus gyvenimo, teip iš ilgos svieto istorijos, — kaip yra mažai suprantamas ir kaip neapsakomai senas tas žodis — „Laisvė“.

Iš tų šventraščio daug pavyzdžių galima privesti.

Žydai Maiziešiaus išvesti iš Egipto, velijo net 40 metų klaidžioti po pustynę, bile tik nebut „nevalės namuose“. Kristus buvo nukryžiuotas ne už ką kitą, kaip tik už tai, kad kovojo už žmonių laisvę, prieš valdžią ir ponus, kurie slėgė žmones.

Jis niekino pragobėlius ir turčius už prispaudimą žmonijos, kalbėdamas: „Ir vėl aš sakau jums: Lengviau yra kupranugariui pereiti per adatos ausį, negu turčiui įeiti į dangaus karalystę. (Mat. XIX, 24).

Jis niekino valdonus ir kunigus norinčius viešpatauti ant minios žmonių, sakydamas: „Bet nebukite vadinami rabbi: net Kristus ir visi jūs esate broliais. (Mat. XXIII, 8, 9) „Yra tik lygus. Nėra nė ponų, nė tarnų, nė viršininkų, nė padonų, bet broliai, lygus. (Mat. XXV, 40, 42. Luk. XXV 26).

Tai vien tiktai už tai Kristus likosi nukankintas, nukryžiuotas per augštus tos galybės kunigus ir svietiską valdžią. Jis turčių ir valdonų neapkentė labiau, kaip savo kankinių; pinigų ir lobių ne-kentė labiau, kaip pavietrės ir bado, ir plačios minios varguolių priėmė tą jo mokslą, nes tame matė sau išganymą, laisvę.

Bet, nelaimė... Praslinko jau 1904 metai nuo pradžios to mokslo, o dar prispaustųjų kraujas, puspročių valdonų pilamas, upeliais teka. Tei-

sybė, yra dabar plačiai skelbiamas tasai mokslas, bet jis yra skelbiamas tik dėl naudos turėčių ir valdonų, kurie ar tai monarkiškai ar oligarkiškai, demokratiškai ar republikoniškai — vis tiek, savo lobiais pajungia laiko žmones varguose ir nelaisvėje, patį garbindami Kristų ir gerbdami jo mokslo skelbėjus. Jie visi šiandien eina išvien, pavergdami žmoniją. Teip tai teisingas Kristaus mokslas — mokslas melės ir laisvės, — tapo galingųjų visai atžagariai sukraipytas ir nieką paverstas.

Todėl mes patį budami prispausti, paniekinti ir išnaudoti, bet sekdami pėdom visų amžių laisvės kovotojų ir atjausdami, kad yra milijonai nuskriaustų, išnaudotų ir paniekintų visada atjaučiam simpatiją nuskriaustam ir nelaimingam. Mes tikime į laisvę mislies, laisvę kalbos ir laisvę elgimosi teip, kaip kas nori, kad tik tuomi nebutų kliudomos tiesos kitų žmonių. Mes tikime, kad koznas be vienas žmogus turi tiesą gyventi pilningoj laimėj ir laisvėj, kuo jisai yra apdovanotas nuo visatos. Mes tikime, kad moteris turi lygią pilningą tieą, kaip ir vyrai šio svieto gyvenime; ir zinom, kad moteris pavergta, silpnaprotė, arba užta, arba persekiojama ir mušama per žiaurų vyrą negali pagimdīt tobulą ir su sveiku protu kudiķį. Mes tikime, kad šiandienykščiai badavimai, persekiojimai, kraujo liejimai karėse, prispaudimai varguolių gali ir turi but paliuosuoti nuo politiškios ir ecclesastiškios verguvių, tada laisvė nebus vien tik sapnu tarpe žmonijos, bet tikra teisybe. Mes nenuilstančiai dirbame dėl tiesų, tiesų lygybės kaip vyrų, teip moterų ir stengiamės kuonodaugiausia supazįdīt žmoniją su prigimtinėms tiesoms. Mes tikime, kad ateis ta garbinga

liuosybės diena, apie kurią pranašai pranašavo, poetai dainavo, kankiniai kentė, laisvės galijotai ant kryžių mirė, ant laužų degė, kalėjimuos puvo, kareiviai šimtais? tukstančių galvas dėjo. Mes tikime, kad jau aušra tos galdnės pradėjo tekėt. Mes tikime, kad turėčių, valdonų ir vidovų ištvirkimai, paleistuviai, lėbavimai ir niekinimai prispautųjų, tai yra ženklai, per kuriuos varguoliai gali gaut supratimą dėl nusikratymo jungo, po kuriuo jie buvo laikomi per daugel šimtų metų, nepazinodami tiesų, nežinodami, kas yra apšvietimas ir neturėdami progas prieti prie mokslo ir pažinojimo. Tų laimingoj galdnėj, žmonės bus laikomi už žmones, ne vien tik kaip krutančios mašinos kaip tai šiandien; kiekvienas turės progą buti žmogum, bus aprupintas pragumais anštesniam išlavinimui proto.

O tai šito mes reikalaujame, o tai dėl šito mes begam, kalbam, šaukiam, vienijam, rašom, skaitom ir mokinamės, o tai dėl šito mes norime suvienyti brolius ir seseris į vienybę. Tai jeigu jūs, žvaigždininkai ir „doros“ mokytojai, pripazįstat, kad but prispautu, išnaudotu, niekinamu ir žeminamu, kad tai toks mūsų likimas, o kad tobulintis, vienytis ir mėginti numesti tą sunkią našta — vadinant bedievyste, paleistuvyste, ištvirkimu, — tai tikrai su mielu noru, aš pasirenku tuos jūsų paniekinimo vargus ir už laisvę kovosiu su žodžiu su gyvenimu, sudrūgavimu, pagal savo išgalę, teip ilgai, pakol mano spēkos neš. Už laisvę, žmogišką, su kuria aš esiu apdovanotas iš paties prigimimo.

S. Gilius.

„Vienybės“ redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Nauji rasztai.

Apie vidutines mokyklas. Perspausdinta iš „Varpo“. Tiltė 1905. 15 pusl.

Toje knygutėje patilpo vertimas straipsnio apie lenkų (vaišaviečių) reikalavimus, per tam tikrą susirinkimą, buvusį šimet vasario mėn. — „Kad Lenkijoj mokyklos butų grynai lenkiškos“. Ant galo, nusižiurėjęs į tuos lenkų reikalavimus, p. Vertikas nurodo ir lietuviams reikalauti grynai lietuviškų mokylių su mokinto jais—lietuviais ir tt.

Lietuviai, neapsileiskime! Atsišaukimas Lietuvių Demokratų Partijos. Perspausdinta iš „Ukininko“. Kaina 5 kap. Tiltė 1905. 15 pusl.

Šitam demokratų atsišaukime pastatyti reikalavimai toli neturi grynai demokratiškios spalvos. (Apie tai žiurėk S. P. straipsnį: „Ko demokratai nori?“ — „V-bė“ N 26.)

(Tautiškosios politikos knygyne N 1). „Šventoji caro valdžia, jos organizacija ir tiesos. Perspausdinta iš „Ukininko“. Kaina 5 kap. Tiltė 1905. 15 pusl.

Labai žingeidus išguldymas įstatymų apie „Šventinybę“ caro, apie jo valdžios organizaciją, — verta tatau visiems perskaityti.

Valdžiai spaudų leidus. Perspausdinta iš „Ukininko“. Kaina 5 kap. Tiltė 1905. 16 pusl.

Šitoje knygutėj yra gerai parodyta neuztektinumas to fakto, kad jau lietuviams spauda „leista“, — reikia tikrai laisvos spaudos. Teipogi yra kritika „Lietuvių Laikraščio“ ir „Vilniaus Žinių“.

Iš istorijos Lenkų sukilimų.

Persp. iš „Ukininko“. Preke 5 kap. Tiltė 1905. 15 pusl.

Trumpai ir aiškiai aprašyta priežastys ir aplinkybės lenkmečių 1830 ir 1863 m. Tas istoriškas žinias reikia visiems žinoti.

(Ant visų tų knygučių padėta šitas adrisas: M. Saunus, Tilsit, Ostpreussen, Fabrik str. N 27.)

Henryk Sienkiewicz. Quo Vadis. Nerono laikų apysaka. Tomas II. Lietuviškai išguldė V. J. Stagaras. Perspausdinta iš „D. Vilties“. V. J. Slekio kaštai ir spauda 1904 (1905) (??)

Yra tai vertimas iš lenkiškos kalbos — gana geras, grazi kalba, kaip ir pati apysaka; da nepabaigta. Norinčiam perskaityti šitą (antrąjį) tomą, reikėtų pirmiaus perskaityti pirmąjį tomą, nes kiteip nebus gerai suprantama apie ką čia rašo.

„Dirva“. N 2. Apšviestėnių lietuvių laikraštis, išėjęs kas tris mėnesiai. Gegužis, 1905 m. Lietuvių Katalikų Spaudos Bendrijos Spaustuovėje, Shenandoah, Pa. Pysl. 98.

Šitame „Dirvos“ numeryje patilpo tik 3 tomas apysakos, vardu „Algimantas“ d-ro V. Pietario parašytos ir pirmiaus spausdintos „Žvaigždėje“, o daugiau nieko nėra.

Kaip vaikai gali platinti Uniją.

Jie gali daug padaryti jai ir sau, jei jie turi ambiciją.

Tarp „brėkerio“ vaikų, pasiuntinių, durių prižiurėtojų ir „dreiverių“ šios šalies kasylose ir prie kasyklų yra daugelis vaikų, kurių tėvai yra atėję iš kitų šalių. Daugelis iš jų gimė mainų „pečėse“ (kaime-liuose) ir tuo buvo siųsti į darbą, kaip tik jie tiek paaugėjo, kad eiti į „brėkerius“ ir į kasyklas, daugelis iš jų visai negavo apšvietimo ir negali tikėtis buti kuomi nors daugiau, kaip jų tėvai yra — mainų darbininkai.

Mes norėtume paklausti tokių vaikų, ką jie žino apie mainų darbininkų uniją? Ar jie nori ant visados pasilikti mai-

nų darbininkais, ar gal jie trokštų tapti prekėjais, daktarais, advokatais, bankieriais ir mokytojais? Ar jie nenorėtų pamesti sunkų darbą kasyklose dėl sulygintinai lengvesnio darbo, kur jie keleriopai tiek galėtų uždirbti, kaip dabar uždirba mainose? Ar jie nenorėtų tiek prasimokyti, kad jie suprastų svarbius šios dienos klausimus, lengvai kalbėti angliškai, skaityti laikraščius ir knygas ir pasinaudoti iš daugelio progų, kokias turi atšviegtas žmogus? Ar nenorėtų jie užsiimti politika, suteikti partarimus savo vientaučiams kad daryti, rodyti jiems kelią ir vesti juos? Ar jie nenorėtų, kad jie užaugtų, siųsti savo vaikus į mokyklas, suteikti jiems lengvesnį gyvenimą išdirbti jų smegenis ir duoti galę pastoti tortingais?

Jei jie trokšta dasiekti tuos dalykus, mes galime pasakyti, ką jie tur daryt.

Sudrutinkit angliakasių uniją, prilaikykite ją, priverskite kiekvieną mainerį pastoti jos sąnariu.

Ar neimsit jūs iš to juoktis ir klausinet, kaip tą gali padaryt, ir gal jums rodosi, kad tai negalimas daigtas?

Paklausykite. Kad organizatorius atvykdavo į kietosios anglies apskritį 8 ar 9 metai atgal, žmonės jo neklausydavo tuo išsiskirstydavo, kaip tik jis pradėdavo kalbėti į minią. Bet mainų vaikai stovėdavo ir klausydavo, ką organizatorius pasakoja. Jie buvo gabūs, smarkūs ir pilni ambicijos vaikai, ir kada jie sugrįždavo namon, jie pasakodavo savo tėvams ir senesniems broliams, ką organizatorius šnekėjo. Ir pasekmės buvo tokios, kad unija smarkiai ten augo ir į keletą trumpų metų iškariavo vyrams ir vaikams geresnes išlygas, pakėlė jų mokestį, vidutiniškai imant, arti ant \$200,00 ant metų.

Vaikai tiek pat gero gali pa-

daryt unijai, kaip ir vyrai. Jie gali prikalbinti unijai sąnarius ir jie daugiau per tai laimės, ne kaip vyrai. Nė vienas su tikra ambicija vaikas neketina pasilikti visą amžį mainose. Jie nori būti kaip vaikai tų mainierių, kurie keletas metų atgal prisidėjo prie unijos ir padarė ją pasekminga. Tie žmonės uždirbo gana pinigų, per nusileidimus, kuriuos unija jiems išreikalavo, kad leisti vaikus į mokyklas. Kuo yra dabar tie vaikai? Mes zinome keletą iš jų. Vieni yra „lojeriai“ su dailiai įtaisytais „ofisais“, ir padaro daugiau pinigų vienu mėnesiu, kaip jų tėvas per metus; kiti yra daktarais, kiti įstojo į bankas ir mokinais bankierystos biznio; kiti tapo mokytojais, kiti bizniuose, kiti pasekmingai pastoję politikieriais. Ir vis tai pasidėdavo unijai. Jei unija nebutų išreikalavus augštesnės mokesties tėvams, vaikai būtų priversti įstoti į uniją, kada jie buvo jauni, vietoje eiti į mokyklą. Unijai teipgi pasisekė išgauti tiesą, kuri uždraudžia jaunus vaikus priimti į darbą ir priverčia jų tėvus leisti juos į mokyklą.

Je unija gali šitą jums, vaikais, padaryt, ką jūs padarysit unijai?

Štai ką jūs galite padaryti: jūs galite kalbėti apie uniją savo tėvams ir vyresniems broliams, jūs galite papasakot savo motinai ir seseriai, ką unija gali padaryti ir jūs galite darbuotis kiek pajiegdami, kad prikalbinti neprigulinčius prie jos. Jūs balsas gali būti silpnas, bet jis bus girdimas. Nebijokite jį vartoti unijos naudai.

Isz visur.

Amerikos norvegai, gyvenanti Chicagoj, nusiuntė prezidentui Rooseveltui peticiją su 20,000 parašų, kad tas pripažintų jų tėvynę, Europoj, nepriklausoma valstybe.

Schwabas, Plieninio Trusto perdėtinis užmanė Maskolijos valdžiai, kad pavestų savo laivų dirbtuves Amerikos plieniniam trustui, prizadėdams atstatyti stiprią laivynę; jų laivai busiant 20 proc. stipresni už kitų žemių. Vienok dabar atėjo žinia, jog Maskolijos valdžia atmetė Švabo plianą.

Breslau, Vokietijoj socialistų laikraštis Volkswacht buvo nubaustas už straipsnius žinomo raštininko Bernsteino. Policija konfiskavojo visus laikraščio numerius. Autorius nurodė, jog tulas įstatymas įneštas ant apsvartymo į parlamentą paeina nuo pažymaus politikoj žmogaus, turinčio ryšį su Hamburgo laivų savininkais. Darbininkai turint strikuot ir rengti demonstracijas, norint iš susiremti su policija.

Brusselsj (Belgijoj) susitvėrė navatna draugovė, fanatiškai kariaujanti prieš mikrobusus. Sąnariai turi kas ryts maudytis atiseptiškoj maudyklėje, nešiotis su savim bonkutę su sublimato skystimu ir čirkšmy žaitę, ir kas valanda čirkšti sau į nosį. Šita puikioji operacija ypač turi but neužmištiną pavalgium (žinoma, po „ponišku“ pietų). Vaziuoti statiems vežime, o geležinkeliu — sėdėti ant lentinių suolų; restauracijoj — patiems peržiūrėti sutaisomus valgium, kuknios švarumą ir kukoriaus sveikumą; nebūčiuoti nė mylimiausių ypatų, nenuprausus jas pirmiaus su karbolio rugščia.

Tik neketina tie poneliai saugotis tokių pavietrių, kaip girtuokliavimas ir skriaudimas darbininkų...

„Medicinische Wochenschrift“ praneša, kad daugelis vokiečių profesorių gavo iš Maskolijos pakvietimą apimti katedras universitetuose, kuriuose steikas, bet visi atsisakė nuo tų vakancijų.

Madride, Ispanijoj, areštovta keletas gudruolių, kurie pasidirbdinę valdžios antspaudus, siuntinėjo laiškus, neva nuo valdžios, į kitas šalis, kad būk vienas žmogus žinąs užkastus didelius turtus, kurių išėmimui reikia pinigų.

Prancuzas Girard valstybinis chemikas Paryžiaus mieste, pramintas „bombų daktaru“, per 27 metus savo tarnystės atvožė ir sunaikino 150 bombų, kurias policija atrasdavo ir kurias, suprantama, skiriamos kokiems nors valdonams.

Inžinierius St. Kosinski, lenkas, Charlottenburge išradęs aparatą kvėpuoti orą, nors esant toli nuo jurių.

Tas aparatas, sako, palengvins kentėjimus žmonių, sergančių astma (dusuliu). Tuo aparatu išdirba gryną, druskėtą orą, nuo kurio sutvirtinervai, pasididina valgumas (apetitas) ir atsigaišina visas organizmas.

Išradimas paduotas užpatentuot.

Vroclaviuje numirė d-ras Mikulicz Radecki, vietinio universiteto profesorius, pragausėjas kaip chirurgas.

Liverpoolio mieste, Anglijoj, fizikas Olivier Lodge išrado prietaisą migloms išvaikyti. (Anglija, ypač pakraščiuose jurių, visados apsiausta miglos teip tirštos, kad dieną reikia žibyt lempas ant ulyčių). Tai prietaisais susideda iš augšto stiebo, kurį Lodge pastatydijo ant univeriteto stogo, — su daugybe metolinių vielų, suvienytų su Winx-hursto elektriška mašina. Bandytas pasisekė: migla visai išnyko ant 70 metrų aplinkui. Su nekantrumu laukiam didesnio ir pagerinto apginėjaus nuo miglų.

Numirė Suvienytų Valstybių Sekretorius John Hay, 67 metų senumo.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

ANTRAS TOMAS.

(Tęsa.)

metrašcio Bychvo toji šiemyna paeina nuo Žemaitijos kunigaikščių iš Eirogalos¹⁾. *Liutavaras* buvęs numylėtinis Did. kniazio Traidenio, ir pas jį dvare tarnavęs už kambarninką, o galiausiai už maršalką. Traideniui tapus iš pasalų nugalabytam, *Liutavaras* įgyjęs esąs sostą didžio Lietuvos kunigaikščio 1282 m. Apie *Liutavaro* darbus iki šiam laikui mažai težinoma. Vienok iš jo šeimos Lietuva susilaukė dvylikos didžiųjų kunigaikščių, kurių pastarieji valdė teipgi Lenkiją, ir kada po 259 metų jo šeimyniškoji šaka išmirė, tai moteriškoji šaka dar per šimtmetį glamonėjo paveldėtą skeptrą.

1283 m. Vytenis sunus *Liutavaro* (gimęs 1232 m.) turbut kviečiamas Povilo, Krokavos vyskupo, surinkęs kariumenę, iš nejučių įsiveržė į Sandomeriaus kunigaikštystę, apkalinę 6.000 šlektų ir jų turtus paglemžė. Krokavos vaivada Žegota ir Sandomeriaus vaivada Janušas vyjosi Lietuvius ir užtiko juos tabaraujant vietoje Rovne. Lietuviams mušis nenusisekė: grobis tapo atimtas, o kareiviai, kurie nekrito nuo ginklų, patekė į pusčias, mirė badu. Vytenis pamatė, kad reikalas gali vykti gerai, turint parinktą kariumenę, nes ne žmonių skaitlingumas, bet jų drąsa ir sumanumas palma viršų.

Kryžievių zokonas, palei Mindovės pažadus, ėmė dabar reikalauti Lietuvos dėl savęs, ir 1283 m. Konradas v. Thierberg išsirengė į karišką kelionę, persikėlė per užšalusį Niamuną, nudegino Bissenės papylę (netolymais Dūbysos), bet nelaimė: grįžtant namon įlūžo ledas ant upės ir dingo dalis žmogžudų su visu grobiu. Niamunas keršyjo už sąvus dievus!

Prusuose Vokiečiams dar tik Keršiškių kampanus Sudavijoje nebuvo pasidavęs, kurį narsiai gynė Skurdas, bet kada ir tą šalį vokiečiai apgrobė, Skurdas su savais žmonėmis ir tur-

1) Senovės gadynėje, sako sakmė, tuli žmogėdžiai iš šiaurės ir rytų antpuolinėjo lietuviškas žemes. Kožnas jų žingsnis buvo baisiausiai naikinimu: ėmė žmones į nevalę ir nusivare pas šiaurės azerą. Kaulus jie ten krovė į didelės kauges savo dievams ant garbės. Štai pakilo didžiauryris, sunus Elionio Igilionio, vardu Geluonis (Gellon), ir ėmė kariauti su žmogėdžiais, sumušė juos ir galiausiai suvisu išnaikino. Tas Geluonis buvęs sunami tulo lietuviško dievo, o po motina—vaidylutė, ir pastojęs vyriausiu vadu lietuviškų genčių. Jo ainiai buvę laikomi didelėje garbėje, ir gyvenę pajuriuose. Bet kada Skandinavai apėmė Žemaitiją, ainiai Geluonio dingo mušiuose ant jurių ir ant žemės; užsiliko tik vienas iš jų šeimos, iš vaikų pusiau dievų, kunigaikštis Yminas, dar kuklystėje išvežtas pas Drėgviečius (Drėgovyčius), draugingus Lietuvai. Jisai augo Ygmenės mieste, kur teipgi jo ainiai gyveno, viešpataudami ant aplinkės šalies. XII-me amžiuje po užkariavimų įgerio, nepotis Ymino — Glapiminas — vėl persikėlė į Lietuvą. Tas turėjo sunų, vardu Sutinka, anuką Dorminiantą, kurio lobiai gulėjo Žemaitijoje. *Liutavaras*, jurių karzygys, sunus jo, atstatydino senovinę Eirogalą 1262 m. ir vėliau paskirtas tapo ant valdymiero Polocko (1265-1281 m.).

Čion yra akyvas paminėjimas žmogėdžių iš šiaurės ir rytų pusės, teipgi kaugė kaulų pas didelį azerą. Sako, Kriemė netoli nuo chėpų sostapylės, Bakčisarai, Akermane anot vietinių padavimų, rasdavė didelės kauges žmonių kaulų, požeminiuose urvuose. Buvę ten pilni katilų kaulų. Barotras DeTott minįs apie tatai (Kraševėkis).

tais 1284 m. persikėlė į Lietuvą, kur Lidos pavietae prie augštutinės Dzitvos gyventinai įsikūrė. Už tatai kryžieviai išrenge kelionę į Lietuvą. Po smarkios skerdynės Konradas v. Thierberg ėmė Gartiną, ir pastyjo šalį iki vietų, kur buvo apsigyvenę nelaimingi pabėgėliai iš Bartnijos. Čion vadu užpuolėjų buvo mums žinomas jau Sudaujų ponas Skumantas, dabar perkrikštas ištikimas vokiečiams, kurio myrį jie veikiai apgedėjo.—Bartininkai, po valda Nuno ir Dirskaus, iš naujų sodybų drauge su Lietuviais buvo tuomsyk begrobį Lenkiją; kad grįždami rado savo namus suardytus ir šeimynas užgrobtas, jie puolėsi zokono prašyti, kad pavelytų sugrįžti jiems į senąją tėvynę. Vokiečiams ant to sutinkant (nors buvo ir priešininkų), Bartininkai išsikraustė, bet nepoilsam su pagelba Pagezaniečių rengė maistą, tikėdamiesi ant pagelbos tulo kunigaikščio (princeps Ruyanorum). Kad vokiečiai apie tai nujuto, vadus pagavę nukoneveikė, ir maistas neįvyko. Tad dėl nuramdymo arzių Pagezaniečių zokonas įsteigė pylį Holland ir ten apgyvendino ateivius iš Holandijos.—Apie 1285 m. Šalaujų kunigaikštis Girdyla pavedė Lietuviams pas Ankaimį 100 vokiečių, kurie jam buvo patikėti. Zokonas atsilygino: Peliuza, sunus Daumanto, užmušusio savo brolių Traidenį, pabėgęs į Prusus apsikrikštyjo ir tykojo atkeršto. Vienam Lietuvos didikui svodbę dukters bekeliant, Karaliaučiaus komturas Albrechtas v. Meissen suteikė Peliuzai Konradą Teufelį ir martiną Goliną su žmogžudų gauja¹⁾ ant užpuolimo. Klasta pasisekė: arti 70 lietuviškų ponų krito, o kitus vokiečiai su visais jų lobiais išsivedė į Karaliaučių.

1286-87 m. Vytenis su nemaža kariumene nusiaubė Dobriniaus žemę, miestą nudegino ir 9.000 žmonių į nevalę išsivedė. 1888 m. Zemgaliams pasiuntė kariumenę į pagelbą; rods grįžtančius Lietuvius vokiečiai pasivyjo, bet ištikus į mušį, krito pats magistras Vilken v. Schierborch su 35 ritteriais, nors Lietuvų vadas teipgi savo galvą paguldė.

Kryžieviai buvo pasiglemžę tris Žemaitijos pavietus: Šiaulių, Karšavos ir Tverių, ir dabar rengėsi užgulti ant narsaus Buttegeides; to dėlei jie atstatė Ragainę ir Tilzės pylį. Tad Vytenis 1289 m. su 8.000 raitelių užjojo ant Samijos, ten jāvus degino ir šalį grobė per 2 savaitis; bet grįžtant namon, pasivyjo Konradas v. Thierberg su vokiečiais, ir daugelis, sako, liet. kareivių nepamatė savos tėvynės.

Tame laikė kryžievių zokonas neteko savo drutvietės Palaistinoje—Akkon arba Ptolemais, apie kurią jis juk nedaug ir tesirupino. „Bet idant žodis į žodį išpildyti savo prisieką, jog kovos dėl išvadavimo Jeruzolimos, ritteriai liubėjo pas savo pylis įtaisyti tam tikrus klaikius daržus, kurių liekanos dar ilgai išsilaike pas Graudenę, Rysenburgą ir kitose vietose. Tas vietas dabar vadino Jeruzolima, ir kada jie įsigėrę sau buvo smagus, ten suvarydavo savo bernus, potam kovos lošoje išvydavo juos laukan, ir tad girdavosi, nešvankijai juoka-

1) Kryžieviai, apėmę Samiją iš tenykščių vitingų surengė miliciją, tai Dusburgo *latrunuli*, vokiškai Struteriais vadinami, kuriuos kryžieviai siuntinėjo ant šnipinėjimų arba panaudodavo dėl užpuolimų iš nejučių. Siuomlaik garsėjo keturi žmogžudai: vokiečiai Konradas Velnias (Teufel), Tamas Stobemehl, sudaujietis Kudaras ir pagezaniecis Nakaimis.

Sitie „latrunai“, lengvai apsišarvavę, ant bingių žirgų netikėtai užpuolė, pastyjo, kas pakliuk, tai vėl paupiuose tykojo laivų su našta, arba sunokusius jāvus ant laukų padėgdavo!

vodami iš savo apžadų, buk jie jėmę esą Jeruzolimą" (Kotzebue)!

Žinoma, imtynės su Lietuviais traukėsi toliaus. Kryževiai grobimu vadino antpuolius Lietuvių, o savas keliones (Heidenfahrten)—kova dievui ant garbės! Pradžioje 1290 m. kryževiai nuramdė Žemgalius galutinai: vienus išplovė, kitus apkrikštijo, o likučiai išsidangino į Lietuvą. Tad vokiečiai vėl tykojo užgrėbti Žemaičius, ypačiai pamušti garsų kunigaikštį Buttegeidį. Landmeisteris Meinhard v. Querfurt su 500 raitelių ir su 2 000 pėstininkų apgulė Kolainius, pirmą Lietuvių drutvietę palei Niamuną, kurioje Surminas gynėsi su vos 120 vyrų. Jau Lietuviai būtų visi ten dingę, jeigu su grobiu grįžtanti iš aplinkės vokiečių raiteliai, kurie mūšaus prisilakę krykštavo, nebutų nugąsdinę apgulėjų, kurie, manydami Lietuvius atkankant dėl atkirtimo, sulipę į valtis leidosi bėgti. Tad Surminas su vos 12 kareivių dar nesužeistų gavo progą ištrukti. Susigėdę, vokiečiai vėliaus sugrįžo ir surdė pylį. Surminas atsikeršijo vokiečiams: sykį Ragainės komturui grįžtant namon iš grobimų, jaunikaitis, nuduodantis leenkę-merginą, privyliojo komtuflą prie Niamuno krašto, kur jį tad Surminas užklupo ir nugalavo. Lietuviai tad iš Ankaimio net iki Ragainės pustyjo šalį. — Kitąsyk vokiečiai iš pasalų pastojo kelią Ješbušui pas Narevą, begrįžtančiam su grobiu iš Mozurijos: vyliugis Ješbutis pats buvo davęs magystrui žinią, kur turi laukti; tad vokiečiai Lietuvius išgalabyjo, grobį atėmė, o suimtus krikščionis paleido.— Apie 1291 m. did. Lietuvos kunigaikštis pastatydino ant Lietuvos rubežiaus drutvietę Junigėdę, kurios steigimą ir pasilaikymą vokiečiai daug syk, nors veltui, sutramdyti stengėsi.

Dusbargas dar užmena, kad 1291 m. „Liutavaras karalius (rex), tąmet pasiuntė savo sunų Vytenį su didele kariūmene į Lenkiją, į žemę Brasčių". Lenkija buvo tąmet suirusi naminėmis karėmis, ir todėl Vladas Lokietek, Kujavų, ir Kazimieras, Lenčycos kunigaikštis, pasikvietė zokoną į pagelbą. Vienok Vytenis suvienytą krikščionių kariūmenę sumušė, ir tik nedaugelis sužeistų neprietelių tepasprudo. 1292 m. Vytenis per šeštines vėl užpuolė ant Lenčycos, nudegino bažnyčią su 400 ten pasislėpusių Lenkų ir daugybę suiminių (po 20 ant vieno Lietuvio) varėsi namon. Kazimieras gi, bevajodamas, krito pas Trojanovą ir, apart kareivio išsigelbėjusio, kariūmenė tai krito nuo kardo Lietuvių, tai prigėrė Bzuros upėje.

Lietuviams Lenkijoje besilimant, vokiečiai mėgino Lietuvių pylis paimti, nors be didelės pasekmės; nudeginę prymiesčius, turėjo kiutinti namon: sunku mat buvo išmaitinti kariūmenę, ir visur giriose tykojo ant jų ginkluoti gyventojai. Prieg tam 1293 m. Liutavaras savo vietą pavedė savam sunui Vyteniui, kurs mokėjo sudrutinti Lietuvą ant tiek, kad įstengė atkarti begulančius ant jos iš visų pusių priešininkus.

Vytenio valdymo laikas (1293-1315 m.) pripildytas yrazinių apie vienvalines Lietuvių kares su kryževiais ir apie užėjimus ant Lenkijos. Matomai įvykę buvo didokos atmainos Lietuvoje, jeigu dabar liet. kunigaikštis turi gerai sutvarkintą, dideles ir gerai išmokintas armijas, su kuriomis jis atlieka ilgas ir tolimas keliones, ir nesiganėdina apgrobimu antpultų žemių, bet apgula miestus, šturmu ima drutvietes, įsitaiso taranus dėl sienų trunkymo ir pasidaro tabarus kelionėse. Jau į

kardus ir vilyčias, ažuot rimbų ir lazdų, svilksnių ir jėdžių ki-
bo Lietuviai. Pati kova tautoje išdirbo naujas spēkas, kada
ėmė atsispirti žmonių tytyveikos, grėsiant jų tikėjimui ir tauty-
stei. Lietuvos rubežius dabar gina ne be vien pusčios, palios
ir azerai, bet eilės drutviečių ir miestų (Gartinas, Novgorodas,
o vakaruose: Junigėda, Pista, Kiemelis, Ankaimis, Puteba,
Bissenė, Šrainetė ar Sienoretė, Bebravardė, Sistidena, Mede-
ragė, Putenikai Gedimino pyli-), kurie įstengė su pasekme
atmušti neprietelius. Gyventojai visos žemės turėjo eiti ant
sargybos į pylis pačiliui, ant mėnesio ar ilgiaus, palei did. ku-
nigaikščio paliepimą, ir mokėjo gintiesi netik drąsiai, bet ir
su išmanymu karės dalykų; kryževiai dabar retkarčiais beįs-
tengia paimti Lietuvių miestus ar pylis, ir tai per klastas ar
vylių, kaip kad 1301, 1304 ir 1307 m. Ankaimis ir Putenikai
jiems pateko per vyliugystes komendantų Lietuvių—Drakio,
Svirtylos ir Spudžio.

Žinomas daigtas, netiktai Lietuviai traukė į karę, bet
teip gi šauliai Rusų, kurie buvo po valdžia Lietuvos. Teip
1293 m. Vytenis ištraukė į Prusiją, vedinas draugybę Lietuvių
ir Rusų; teip pat buvo jo kelionėse 1308 ir 1311 m. 1297 m.
Vytenis įvesdino naminę tvarką Rusijoje ir rubežius nutarė su
susiedijos kniaziais žemėje Drėgviečių, beje pietuose kuni-
gaikštystės Novgorodko, iki Jasioldai ir Pinskiškiams, ir palei
augštutinį Niamuną.

1294 m. Rygos archievyskupas meldė Lietuvius pašelpos ir
sutarė sądorą su Vyteniu prieš zokoną. Vytenis 1296 m. pus-
tyjo valsčius zokono anapus Dauguvos. 1298 m. Vytenis jėmė
pylį Karthus pasalumu, ir po tam pas Treidenę (Turaidą?)
išskerdė kryžiuokų kariūmenę. Potam Lietuviai apgulė pylį
Neuermuhlę, kur kalėjo archievyskupas Jonas. Didis mistras
Gotfridas v. Hohenlohė iš Prusų pasiuntė kardininkams pa-
gelbą, ir vokiečiams pasisekė apgulikus sumušti. Tad jau vo-
kiečiai rubavojo Rygą ir tulus parabežinius Lietuvos valsčius.
1305 m. Lietuviai vėl traukė Vidziamio kunigijai į talką, bet
per Rygėnų vylių pas Rygos murus, kardininkai Lietuvius
baisiai išteriojo. Tačiau vėliaus Lietuviai vokiečiams atsimo-
kėjo mušyje pas Dubenės upę. 1310 m. Gvaželūtis, sunus Vy-
tenio, pustyjo šalį anapus Dauguvos, o 1311 m. pats Vytenis
aplankė Vidzemį ir apgulė pylį Rop.

Vytenio laike kryževių „karės su Lietuva buvo amžinu
šian ir ten tąsymusi, skerdynės pamainais, kurių kožna turėjo
savą mierį, bet jokio bendro siekio, kurioms vos drąsa, pagie-
ža, upas atskirų ypatų, ar netyčus susidėjimas kelių, padavė
planą. Kožnas ritteris buvo šalininku, kožna šalininkyste skai-
tėsi už ritterišką darbą. Iš nejučių antpuldinėjo ar įminėjo
mazas pylaites, pavedė jas liepsnoms, grobį kareiviams ant
pasiplėšimo; tykojo ar užmušinėjo vienas kitą su dievo ar vel-
nio pagelba; iš abiejų pusių, rodos, tik kožno kareivio mirtis
buvo karės tukstanteriopu mieriu. Išlaikė ar įlužo upės ledas
tinkamame laike, ar pabėgo koks vyliugis pas zokoną, tai jau
dievo pirštas aną palytėjo, o šitam parodė kelią. O jeigu pa-
gonams pavyko antpuolys, ir krikščionys matė su pasibašėji-
mu—kaip Strasburgo miestelyje—šventus bažnyčios indus su-
dergiant, tai buvo nuodėmes baudžiantis dievo leidimas, ir
per dievotą, nusisekusią pagiežą buvo išperkamas dangaus su-
simylėjimas. Istorija aplenkia tokias atskiras žmogžudystas"

(Toliaus bus.)

Atsakymai.

Menkučiai. Jusų eiles: Kur dingęs?, Bek, motinėle!, Nėra vienybės ir Žibintuvas—nusiuntėm „Kovai“; kitas pertaisę pasilikame.

J. Baniuliui. Apys. „Kalnų smaigtis“ jau peržiūrėta ir neužilgo patilps laikraštyje. Meldžiame daugiau rašyt.

Lietuvos suni. Jeigu to žmogaus brolis—lenkas, tai da nedarodymas, kad ir jis yra lenku. Jo straipsnelio lietuviška kalba ir rašyba geresnė, negu tamistos. Turbut rašot ne patys patyrę, tik girdėję nuo kitų. Reikia pradėt rimėiaus darbuotis ant „tautiškų dirvų“, o ne sėti kokius kukalius.. Gražinam.

J. Naujokui. Nepatilps Jūsų straipsnis (nors meldžiat „neatbutinai patalpint“) p. a. „Nevertas kailis išdarbio“, nes ištikro „nevertas“. Ypač, kad jame yra saupriėstyė; sakote, kad negalite susekt tikros pravardės, kadangi tankiai maino, o toliaus tvirtinate, kad vis „ta pati ypata“.

Socijalisto Vaikui. Seimų nutarimus galima kritikuoti, bet nereikia cituoti, iš atminties, delegatų kalbas, ypač tas, kurios jokio sąrišio neturi su nutarimais. O jūs jas cituojat. Ir... truputį daugiau nusiraminkit pirm, negu imsit rašyt kritiką. Gražinam.

Susirinkimai.

Brooklyn, N. Y., pusmetinis susirinkimas Lietuviško Tautiško Namu atsibus 17 d. liepos 7:30 val. vakare, ant salės 13 Grand str. ant kurio yra užprašomi visi akcijonieriai ir nauji prabuti dėl pirkimo akcijų. Užprašo sekretorius, *V. Simanavičia.*

Scranton, Pa., 30 kuopos S. L. A. susirinkimas bus 16 d. liepos, 1 val. po pietų, Leonard do sveteinėj, po N 111 West

Market str. Užprašomi visi sąnariai pribut ir nauji, norinti prisirašyti prie S. L. A.

Sekretorius *J. Šalna.*

Luzerne, Pa., 67 kuopos S. L. A. susirinkimas bus 15 liepos, 7 val. vakare pas J. Rygelį, N 301 Walnut str. Prašom sąnarius susirinkt ir naujus prisirašyt prie S. L. A.

Komitetas.

TĒMYKIT VISI!**Piknikas!**

DRAUGYSTĒS Š. KAZIMIERO, Plymouth, Pa., bus serėdoje 19 diena Liepos 1905 m. Piknikas prasidės 8-tą valandą ryte, o pasibaigs 10 valandą naktį. FERN BROOK PARK. Muzika dėl šokių bus pirmos klasišos. Pranešam visiems, kad ateis spēil karai į Plymouthą 10 valandą ryte, tai malonėkit prisirengti iš anksto kuo daugiausia, kadangi moterims ir vaikams yra parankiaus, o kiti karai eis paprastai kada nori. Kaip vietinius, taip ir iš visos apie linkės užkviėiam pasilinksminti.

Tikietas dėl šokio visai dienai 25c.

Komitetas.

Adrisai

Centr. Revoliucijos Sėlpėjų Komiteto:

1. Dr. A. Bacevyčius, pirmsėdis
187 Ferry str. Newark, N. J.
2. J. O. Sirvydas, sekretorius
412 Siegel str. Philadelphia, Pa.
3. Dr. J. Sliupas, kasierius
328 Federal str. Philadelphia, Pa.

Patarėjai: 1. J. Naujokas
Madison Square, Box 157
New York, N. Y.

2. J. Baltrušaitis,
224 E. Main str. Plymouth, Pa.

Antanas Menczinskas

Laikau puikioje vietoje Salūna, užlaikau skaniausius gėrymus ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo viengentį.
60 East Main Street
PLYMOUTH, PA.

Antanas Staszauckas,

Laikau puikioje vietoje Salūna, užlaikau skaniausius gėrymus ir kvėpenčius Cigarus. Lietuviai nepamirškite atsilankyti pas savo viengentį.
No. 2 Cor. Nesbitt ir Broadway st.
EAST PLYMOUTH, PA.

Scalp Specialist.

NAUJAUSIAI IŠRASTOS MEDICINOS: Naujausi mūsų vaistai yra pasekmingiausi, gydo daugybę ligų. Plaukus tikrai ataugina, slinkimą pleiskanais, papučkus ir daugel kitų ligų su naujaisiu budu Radikal gydymas. [Laboratory: 313 Bedford ave.] Parašykite pas:

Prof. J. M. Brundza, New York & Brooklyn.

Pasarga sergantiems vyrams.

Visi šiandieniniai garsingi gydymai per gromatas yra tik viliojimu pinigų nuo ligonių. Jeigu tikite į teisybę ir reikalaujate pagalbos nuo užsikrečiamų lytiškų bei nerviškų ir kitokių ligų (išgydome nuo girtybės — nežinant galima įduoti gyduoles) su mūsų naujaisia metoda, nuo kurios tukstančiai pasigėlbėjo. Kas nori rodos, teprisiūncia už 10c. stempų, o gaus visą žinią, kaip ir ką daryti.

Koenigsberg Specialist. Bx 106, Willamsburg, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS — „KOVA.“

Talpina pilnas ir teisingas žinutes apie judėjimą darbininkų pasaulyje ir čia Amerikoje. Straipsniai, apysakos, eilės ir kiti visi tilpę raštėliai yra kiekvieną užimanti ir pamokinantė. Platinkite, draugai, „Kovą“, vienintelį laikraštį, kurs gina zmonių darbininkų reikalus.

Prekė: ant metų—\$2.00; ant pusės metų—\$1.00. Adresuokite šėip:

„KOVA.“

412 Siegel Str., Philadelphia, Pa.

HOTELIS Jurgio Rekaus,

318 Cor. Market & Sherman Str.
WILKES-BARRE, PA.

Jertause uželga dėl lietuvių iš viso mlesto Prilaukan visokius gėrymus, kaip tai: Alų, Artelką, Liktera. Vyna ir visokius Cigarus pirmos klasišos

Puikiausias dirbėjas laikrodzių Isidor Glou.

Parduoda laikrodzius steningus ir kleszentinius vyriškus ir moteriškus, ziedus, bransoletas, spilkas ir visokius ankeintus daigtus, taipgi uželima jų talemū. Viskas už pigiausia prekę.
102 Main st. Plymouth, Pa.

Farmos!

Farmos! Farmos!
Lietuviai, kurie turite kiek kapitoto ir norite pirkti savas farmas čia pat New York'o steite, kur žemė gera, išdirbta ir su budinkais, yra dabar mano rankose ir norėčia kad tik lietuviams papultų; jau čia keli lietuviai turi savo farmas; prekė pigi ir duodasi ant išmokėjimo. Cia gaspadoriai pelno su apvyniais, pienu, sviestu, kiaušiniai ir t.t.

Katrie norite dasizinoti apie prekę ir didumą farmų, tai prašau rašyti pas mane lietuviškai, lenkiškai, ruskai, angliškai arba latviškai, o gausite atsakymą. Prašau įdėti uz 2 c. markę dėl atsakymo.
Ge Kleck, Poolville, N. Y.

Dr-as A. Bacevyčia,

GYVENA 187 Ferry st., Newark, N. J.

Telefonas L. D. 397 W.

Ligonius namlejte priima is ryto nuo 8 iki 9:30, ir po piet nuo 4 iki 5 ir nuo 7 iki 8:30 vakare.

Telpogi turi ofisa **Elizabeth, N. J. 205 First**

Telefonas 801 J. L. D.

Tą ligonius priima kasdien nuo 12 iki 2:30 po piet

Tik 10 centu už tuzina popieru.

Kas prisiųs 25 centus pačto markemis, tas aplakys 12 popierų su kortais ir da pridėsiu knygelę vertą 15 ct.; iš šių 3 pasirink 1 kokią nori: 1) knygelė dėl pasimokinimo kaip kartas išdėt ir atspėt per kortas laimę ir nelaimę, 2) sapnų išguldymo knygelė, 3) grazi dainų knygelė.

Popieros su visokiais gražiais pasveikinimais, visokiomis dainelėmis, gražiomis kvietkomis ir visokiais paveikslėliais, tinkamos rašyti pas mielus tėvelius, brolius, seseris ir pas mielas merginas. 6 tuzinai už \$1.00.

Reikalaujame agentų ir duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

C. G. AGENT,

Sta. W. Box 14. Brooklyn, N. Y.

A. Maslauckas ir Sunus,**LIETUVISZKI GRABORIAI,**

Karietos ant veseilių, laidotuvių ir krikštynų. Vėzimai perkrausty-mui ir t. t.

415 W. Main Street.

PLYMOUTH, PA.

Naujas Teleponas 7031.

J. Stravinckas,

549 Main str. Edwardsville, Pa.

Laikau puikioje vietoje Salūna, užlaikau puikiausius gėrymus, alų, arielką, vyną ir skaniausius cigarus. Nepamirškite atsilankyti pas savo tautietį.